

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 22ας Δεκεμβρίου 2022*

«Προδικαστική παραπομπή – Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ – Αίτηση τρίτου κράτους προς κράτος μέλος για την έκδοση πολίτη της Ένωσης, υπηκόου άλλου κράτους μέλους, ο οποίος άσκησε το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας στο πρώτο κράτος μέλος – Αίτηση υποβληθείσα με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής – Απαγόρευση εκδόσεως ισχύουσα μόνο για τους ημεδαπούς – Περιορισμός στην ελεύθερη κυκλοφορία – Δικαιολόγηση στηριζόμενη στην αποτροπή της ατιμωρησίας – Αναλογικότητα»

Στην υπόθεση C-237/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht München (εφετείο Μονάχου, Γερμανία) με απόφαση της 9ης Απριλίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Απριλίου 2021, στο πλαίσιο της διαδικασίας σχετικά με την έκδοση του

S.M.

παρισταμένης της:

Generalstaatsanwaltschaft München,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο, A. Arabadjiev, K. Jürimäe (εισηγήτρια), E. Regan, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, προέδρους τμήματος, M. Ilešič, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer και O. Spineanu-Matei, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Απριλίου 2022,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Generalstaatsanwaltschaft München, εκπροσωπούμενη από τους J. Ettenhofer και F. Halabi,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller και M. Hellmann,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Edelmannová, καθώς και τους M. Smolek και J. Vlácil,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Aguilera Ruiz,
- η Κροατική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Vidović Mesarek,
- η Λιθουανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους K. Dieninis και R. Dzikovič,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον L. Baumgart, την S. Grünheid και τον H. Leupold,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιουλίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 18 και 21 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο αιτήσεως εκδόσεως του S.M., ο οποίος έχει την κροατική, τη βοσνιακή και τη σερβική ιθαγένεια, απευθυνθείσας από τις αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης προς τις αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Το νομικό πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως

- 3 Το άρθρο 1 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως, η οποία υπεγράφη στο Παρίσι στις 13 Δεκεμβρίου 1957 (στο εξής: Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως), ορίζει τα εξής:
«Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν αμοιβαίας αποδόσεως, συμφώνως προς τους κανόνες και υπό τους όρους τους καθοριζομένους εν τοις επομένοις άρθροις ατόμων καταδιωκομένων δι' εγκλήματα ή καταζητουμένων επί τω σκοπώ εκτίσεως ποινής ή εφαρμογής μέτρου ασφαλείας, υπό των δικαστικών Αρχών του αιτούντος Μέρους.»
- 4 Το άρθρο 6 της ως άνω συμβάσεως, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έκδοσις υπηκόων», προβλέπει τα εξής:
  - «1. (α) Έκαστον των Συμβαλλομένων Μερών θα έχη την ευχέρειαν αρνήσεως εκδόσεως υπηκόων αυτού.

(β) Έκαστον των Συμβαλλομένων Μερών, διά δηλώσεώς του κατά την υπογραφήν ή την κατάθεσιν του κυρωτικού εγγράφου ή της προσχωρήσεως, θα δύναται να καθορίση ως προς εαυτό, τον όρον “υπήκοος” υπό την έννοιαν του παρόντος Συμφώνου.

(γ) Η ιδιότης του υπηκόου θέλει εκτιμηθή κατά την λήψιν της περί εκδόσεως αποφάσεως. [...]

2. Εάν το μέρος παρ’ ου ζητείται η έκδοσις, δεν εκδίδει υπήκοον τούτου, οφείλει, τη αιτήσιν του αιτούντος Μέρους, να υποβάλη την υπόθεσιν εις τας αρμοδίας Αρχάς, επί τω σκοπώ ενασκήσεως δικαστικής διώξεως, εφ’ όσον χωρεί τοιαύτη. Επί τω σκοπώ τούτω, θέλουσι διαβιβασθή δωρεάν, διά των εν παραγράφω 1 του άρθρου 12 διαλαμβανομένων μέσων, οι φάκελλοι, πληροφορία και αντικείμενα σχετικά προς την παράβασιν. Το αιτούν Μέρος θέλει ειδοποιηθή περί της εκβάσεως της αιτήσεώς του.»

5 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προέβη σε δήλωση, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β’, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως, κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, στις 2 Οκτωβρίου 1976, δήλωση η οποία έχει ως εξής:

«Η έκδοση Γερμανών υπηκόων από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σε χώρα της αλλοδαπής απαγορεύεται από το άρθρο 16, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, [του Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), της 23ης Μαΐου 1949 (BGBl. 1949 I, σ. 1)] και, ως εκ τούτου, ουδέποτε γίνεται δεκτή.

Ο όρος “υπήκοοι” κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β’, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως καλύπτει όλους τους Γερμανούς κατά την έννοια του άρθρου 116, παράγραφος 1, του Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.»

Η Σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων

6 Κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 2 της Συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 21ης Μαρτίου 1983, για τη μεταφορά των καταδίκων (στο εξής: Σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων), τα πρόσωπα που καταδικάζονται στο έδαφος ενός κράτους συμβαλλομένου στην εν λόγω σύμβαση (κράτος της καταδίκης) μπορούν να μεταφέρονται στο έδαφος της χώρας καταγωγής τους (κράτος της εκτέλεσης) για να εκτίσουν εκεί την ποινή που τους έχει επιβληθεί. Με αυτόν τον τρόπο, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β’, της εν λόγω συμβάσεως, η ποινή που επιβλήθηκε από το κράτος της καταδίκης μπορεί να αντικατασταθεί με ποινή η οποία προβλέπεται για το ίδιο έγκλημα από τη νομοθεσία του κράτους της εκτέλεσης.

7 Σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις της ίδιας συμβάσεως, σκοπός της μεταφοράς των καταδίκων είναι, μεταξύ άλλων, η διευκόλυνση της κοινωνικής επανεντάξεώς τους, με την παροχή της δυνατότητας στους αλλοδαπούς στους οποίους έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή εξαιτίας ποινικού αδικήματος να εκτίσουν την ποινή τους στον κοινωνικό χώρο όπου ανήκουν.

8 Από την 1η Νοεμβρίου 1995, η Σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω σύμβαση, η οποία δεσμεύει και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τέθηκε σε ισχύ στη Γερμανία την 1η Φεβρουαρίου 1992.

Το γερμανικό δίκαιο

- 9 Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ορίζει τα εξής:
- «Ουδείς Γερμανός δύναται να εκδοθεί στην αλλοδαπή. Κατ' εξαίρεση, νόμος δύναται να προβλέπει την έκδοση προς κράτος μέλος της [Ενωσης] ή σε διεθνές δικαστήριο, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζονται οι αρχές του κράτους δικαίου.»
- 10 Το άρθρο 116, παράγραφος 1, του Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ορίζει τα εξής:
- «Είναι “Γερμανός” κατά την έννοια του παρόντος Θεμελιώδους Νόμου, υπό την επιφύλαξη διαφορετικής νομοθετικής ρύθμισης, όποιος έχει τη γερμανική ιθαγένεια ή έχει γίνει δεκτός ως πρόσφυγας ή ως εκτοπισθείς με γερμανική καταγωγή ή ως σύζυγος ή απόγονός του στο έδαφος του γερμανικού Ράιχ σύμφωνα με την κατάσταση που ίσχυε την 31η Δεκεμβρίου 1937.»
- 11 Το άρθρο 48 του Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (νόμου περί διεθνούς δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις), της 23ης Δεκεμβρίου 1982 (BGBl. 1982 I, σ. 2071), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης της κύριας δίκης (στο εξής: IRG), προβλέπει τα εξής:
- «Η δικαστική συνδρομή μπορεί να παρασχεθεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας με τη μορφή εκτέλεσης ποινής ή κάθε άλλης κύρωσης επιβληθείσας στην αλλοδαπή με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. [...]»
- 12 Κατά τα άρθρα 54 και 55 του IRG, καθόσον επιτρέπεται η εκτέλεση αλλοδαπής αποφάσεως στη Γερμανία, η επιβληθείσα ποινή μετατρέπεται στην κατά μέγιστη προσέγγιση αντίστοιχη ποινή την οποία προβλέπει το γερμανικό δίκαιο και η αλλοδαπή απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή. Κατά το άρθρο 57, παράγραφος 1, του IRG, η γερμανική εισαγγελία μεριμνά για την εκτέλεση της ποινής, η οποία λαμβάνει χώρα «εφόσον το αλλοδαπό κράτος συναινέσει στην εκτέλεση».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Στις 5 Νοεμβρίου 2020 οι αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ζήτησαν από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την έκδοση του S.M., ο οποίος έχει την κροατική, τη βοσνιακή και τη σερβική ιθαγένεια, με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής έξι μηνών, η οποία του επιβλήθηκε, για πράξεις που στοιχειοθετούν το αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας, με απόφαση του περιφερειακού δικαστηρίου της Bosanska Krupa (Βοσνία-Ερζεγοβίνη) της 24ης Μαρτίου 2017. Ο S.M. ζει στη Γερμανία με τη σύζυγό του από τα μέσα του έτους 2017. Εργάζεται στη Γερμανία από τις 22 Μαΐου 2020 και, αφού είχε τεθεί προσωρινά υπό κράτηση με σκοπό την έκδοσή του, αφέθηκε ελεύθερος.
- 14 Οι γερμανικές αρχές ενημέρωσαν τις κροατικές αρχές σχετικά με την υποβληθείσα αίτηση για την έκδοση του S.M., χωρίς να υπάρξει αντίδραση από πλευράς των τελευταίων.
- 15 Η Generalstaatsanwaltschaft München (γενική εισαγγελία Μονάχου, Γερμανία), παραπέμποντας στην απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2018, Raugenicus (C-247/17, στο εξής: απόφαση Raugenicus, EU:C:2018:898), ζήτησε να κριθεί απαράδεκτη η έκδοση του S.M.

- 16 Κατά το Oberlandesgericht München (εφετείο Μονάχου, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση, το βάσιμο του αιτήματος της γενικής εισαγγελίας Μονάχου εξαρτάται από το αν τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν επιτρέπουν την έκδοση πολίτη της Ένωσης, ακόμη και στην περίπτωση που το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η σχετική αίτηση υποχρεούται εκ διεθνούς συμβάσεως να προβεί στην έκδοση.
- 17 Θεωρεί ότι με την απόφαση Raugenicus δεν επιλύθηκε το ως άνω ζήτημα καθόσον, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η συγκεκριμένη απόφαση, η Δημοκρατία της Φινλανδίας είχε τη δυνατότητα, λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοστέων διεθνών συμβάσεων, να μην εκδώσει στην Ομοσπονδία της Ρωσίας τον Λιθουανό υπήκοο τον οποίο αφορούσε η σχετική αίτηση εκδόσεως.
- 18 Ομοίως, κατά το αιτούν δικαστήριο, οι ειδικές συμφωνίες εκδόσεως ή η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως, τις οποίες αφορούσαν οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), της 10ης Απριλίου 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222), και της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Εκδοση στην Ουκρανία) (C-398/19, EU:C:2020:1032), αφήνουν στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως την επιλογή να αποφασίσει σε ποιο από τα αιτούντα κράτη πρέπει να εκδοθεί το διωκόμενο πρόσωπο. Η παράδοση ποινικώς διωκόμενου πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος καταγωγής του ήταν δυνατή στις εν λόγω υποθέσεις, χωρίς τα οικεία κράτη μέλη να παραβούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από διεθνείς συμβάσεις έναντι των οικείων τρίτων χωρών.
- 19 Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έχει έναντι της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης την υποχρέωση να εκδώσει τον S.M., κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως.
- 20 Σύμφωνα με την ως άνω διάταξη, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη υπέχουν αμοιβαίως την υποχρέωση να παραδίδουν τα πρόσωπα που εκζητούνται από τις δικαστικές αρχές του αιτούντος κράτους για την εκτέλεση ποινής, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της εν λόγω συμβάσεως και εφόσον καμία άλλη διάταξή της δεν προβλέπει εξαίρεση.
- 21 Εν προκειμένω πληρούνται οι προβλεπόμενες από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως προϋποθέσεις για την έκδοση του S.M. και δεν υφίσταται εμπόδιο στην έκδοσή του βάσει των σχετικών διατάξεων της εν λόγω συμβάσεως. Ειδικότερα, η έκδοση του S.M. και οι πράξεις στις οποίες αυτή βασίζεται ανταποκρίνονται στα ελάχιστα πρότυπα του διεθνούς δικαίου που εφαρμόζονται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και δεν παραβιάζουν τις θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές ή το αναγκαίο μέτρο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 22 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, υπάρχουν επομένως αμφιβολίες ως προς το αν η νομολογία που διαμορφώθηκε με την απόφαση Raugenicus τυχάνει εφαρμογής σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης.
- 23 Συναφώς, υπογραμμίζει ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η άνιση μεταχείριση που απορρέει από το γεγονός ότι είναι δυνατή η έκδοση πολίτη της Ένωσης ο οποίος έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η σχετική αίτηση, σε αντίθεση προς τον υπήκοο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, συνιστά περιορισμό του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 21 ΣΛΕΕ.

- 24 Ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικούς λόγους και είναι ανάλογος προς τον θεμιτό σκοπό τον οποίον επιδιώκει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί συναφώς ότι ο σκοπός της αποτροπής του κινδύνου της ατιμωρησίας των προσώπων που έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται θεμιτός και μπορεί να δικαιολογήσει, κατ' αρχήν, ένα περιοριστικό μέτρο όπως η έκδοση.
- 25 Πλην όμως, το ερώτημα αν η ανάγκη να εξετασθεί η λήψη μέτρων λιγότερο περιοριστικών από την έκδοση μπορεί να συνεπάγεται ότι το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως παραβαίνει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το διεθνές δίκαιο δεν έχει εξεταστεί στη νομολογία του Δικαστηρίου.
- 26 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η στερητική της ελευθερίας ποινή που κατέγνωσε το περιφερειακό δικαστήριο της Bosanska Krupa μπορεί να εκτελεστεί στη Γερμανία. Καθόσον ο S.M. βρίσκεται ήδη στο γερμανικό έδαφος, η Σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων, την οποία έχουν κυρώσει τόσο η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όσο και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, δεν έχει εφαρμογή. Η εκτέλεση της ποινής διέπεται επομένως από το γερμανικό δίκαιο, το οποίο δεν απαιτεί να έχει το πρόσωπο που διώκεται τη γερμανική ιθαγένεια ούτε να παράσχει τη συγκατάθεσή του. Εντούτοις, η ποινή μπορεί να εκτελεστεί μόνον αν και καθόσον συναινέσει το κράτος της καταδίκης. Τούτο δεν ισχύει εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι βοσνιακές αρχές ζήτησαν την έκδοση του S.M. και όχι την ανάληψη της εκτέλεσης της ποινής από τις γερμανικές αρχές.
- 27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht München (εφετείο Μονάχου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Επιβάλλουν οι γενικές αρχές που απορρέουν από την [απόφαση Raugenicius], σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 18 και 21 ΣΛΕΕ, την απόρριψη αίτησης τρίτης χώρας, η οποία στηρίζεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως [...], σχετικά με την έκδοση πολίτη της Ένωσης προς εκτέλεση ποινής, ακόμη και όταν το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει εκ διεθνούς συμβάσεως υποχρέωση εκδόσεως, σύμφωνα με την εν λόγω σύμβαση, του πολίτη της Ένωσης επειδή έχει ορίσει τον όρο “υπήκοος” σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', της εν λόγω συμβάσεως, ώστε να καλύπτει αποκλειστικά τους δικούς του υπηκόους και όχι και τους λοιπούς πολίτες της Ένωσης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 28 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση που τρίτο κράτος έχει απευθύνει σε κράτος μέλος αίτηση εκδόσεως προς τον σκοπό εκτελέσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής επιβληθείσας σε βάρος υπηκόου άλλου κράτους μέλους που κατοικεί μόνιμως στο πρώτο κράτος μέλος, του οποίου το εθνικό δίκαιο απαγορεύει την έκδοση εκτός της Ένωσης μόνον των δικών του υπηκόων και προβλέπει τη δυνατότητα εκτέλεσης της ποινής στην επικράτειά του υπό την προϋπόθεση της συναίνεσης του τρίτου κράτους, αντιτίθενται στην εκ μέρους του πρώτου κράτους μέλους έκδοση του εν λόγω πολίτη της Ένωσης, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που υπέχει από διεθνή σύμβαση, εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος αδυνατεί να αναλάβει πράγματι την εκτέλεση της ποινής ελλείψει τέτοιας συναίνεσης.

- 29 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η απόφαση Raugenicius, όπως και η υπόθεση της κύριας δίκης, αφορούσε αίτηση εκδόσεως προερχόμενη από τρίτο κράτος με το οποίο η Ένωση δεν έχει συνάψει συμφωνία εκδόσεως. Το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 45 της απόφασης εκείνης ότι, μολοντί, ελλείψει κανόνων του δικαίου της Ένωσης οι οποίοι να διέπουν την έκδοση υπηκόων των κρατών μελών σε τρίτα κράτη, τα κράτη μέλη έχουν την αρμοδιότητα να θεσπίζουν τέτοιους κανόνες, εντούτοις τα κράτη μέλη αυτά οφείλουν να ασκούν την εν λόγω αρμοδιότητα τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε την απαγόρευση των διακρίσεων που προβλέπεται στο άρθρο 18 ΣΛΕΕ καθώς και την ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 30 Πλην όμως, λόγω της ιδιότητάς του ως πολίτης της Ένωσης, υπήκοος κράτους μέλους ο οποίος διαμένει νομίμως στο έδαφος άλλου κράτους μέλους δικαιούται να επικαλεστεί το άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Συνθηκών, κατά την έννοια του άρθρου 18 ΣΛΕΕ, στο οποίο διατυπώνεται η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας [απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Έκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 31 Το γεγονός ότι ένας τέτοιος υπήκοος κράτους μέλους, διαφορετικού από εκείνο προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, έχει επίσης την ιθαγένεια της τρίτης χώρας η οποία υπέβαλε την αίτηση εκδόσεως δεν δύναται να εμποδίσει τον εν λόγω υπήκοο να προβάλλει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που του παρέχει η ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης, μεταξύ δε άλλων και τα κατοχυρωμένα στα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι η διπλή ιθαγένεια κράτους μέλους και τρίτης χώρας δεν δύναται να στερήσει από τον ενδιαφερόμενο αυτά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες [πρβλ. απόφαση Raugenicius, σκέψη 29, και απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Έκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 32].
- 32 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο S.M., ο οποίος έχει μεταξύ άλλων την κροατική ιθαγένεια, άσκησε ως πολίτης της Ένωσης το προβλεπόμενο στο άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ δικαίωμά του να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα σε άλλο κράτος μέλος, εν προκειμένω στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με αποτέλεσμα η κατάσταση του να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Συνθηκών, κατά την έννοια του άρθρου 18 ΣΛΕΕ, παρά το γεγονός ότι είναι επίσης υπήκοος της τρίτης χώρας η οποία ζήτησε την έκδοσή του.
- 33 Δεύτερον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι περί εκδόσεως κανόνες κράτους μέλους οι οποίοι προβλέπουν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, διαφορετική μεταχείριση αναλόγως του αν ο εκζητούμενος είναι υπήκοος αυτού του κράτους μέλους ή υπήκοος άλλου κράτους μέλους, καθόσον έχουν ως αποτέλεσμα να μην παρέχεται στους υπηκόους άλλων κρατών μελών που διαμένουν νομίμως στο έδαφος του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως η έναντι της εκδόσεως προστασία της οποίας τυγχάνουν οι υπήκοοι του εν λόγω κράτους μέλους, είναι δυνατόν να περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή των προσώπων της πρώτης κατηγορίας στο έδαφος των κρατών μελών [πρβλ. απόφαση Raugenicius, σκέψη 28, και απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Έκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 34 Επομένως, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η άνιση μεταχείριση που συνίσταται στη δυνατότητα εκδόσεως ενός πολίτη της Ένωσης, ο οποίος είναι υπήκοος κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, συνεπάγεται περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών κατά την

- έννοια του άρθρου 21 ΣΛΕΕ [απόφαση Raugevicius, σκέψη 30, και απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Εκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 35 Ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικούς λόγους και είναι ανάλογος προς τον θεμιτώς επιδιωκόμενο από το εθνικό δίκαιο σκοπό [απόφαση Raugevicius, σκέψη 31, και απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Εκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 36 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι ο σκοπός της αποτροπής του κινδύνου της ατιμωρησίας των προσώπων που έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται θεμιτός και μπορεί να δικαιολογήσει μέτρο περιοριστικό θεμελιώδους ελευθερίας όπως η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 ΣΛΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των συμφερόντων τα οποία σκοπεύει να διασφαλίσει και μόνο στο μέτρο που οι σκοποί αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν με λιγότερο περιοριστικά μέτρα [απόφαση Raugevicius, σκέψη 32, και απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Εκδοση στην Ουκρανία), C-398/19, EU:C:2020:1032, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 37 Συναφώς, μολονότι η αρχή *ne bis in idem*, όπως αυτή κατοχυρώνεται από το εθνικό δίκαιο, μπορεί να κωλύει την άσκηση ποινικής δίωξης, από ένα κράτος μέλος, κατά των προσώπων τα οποία αφορά αίτηση εκδόσεως υποβληθείσα με σκοπό την εκτέλεση ποινής, εντούτοις, για να αποτραπεί ο κίνδυνος ατιμωρησίας των προσώπων αυτών, υπάρχουν μηχανισμοί στο εθνικό δίκαιο και/ή στο διεθνές δίκαιο μέσω των οποίων τα πρόσωπα αυτά μπορούν να εκτίσουν τις ποινές τους, μεταξύ άλλων, στο κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοοι και, ως εκ τούτου, να έχουν αυξημένες πιθανότητες κοινωνικής επανεντάξεως μετά την έκτιση των ποινών τους (πρβλ. απόφαση Raugevicius, σκέψη 36).
- 38 Τέτοιου είδους μηχανισμός είναι, μεταξύ άλλων, η Σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων, στην οποία όλα τα κράτη μέλη, καθώς επίσης και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, είναι συμβαλλόμενα μέρη. Πράγματι, κατ' εφαρμογήν της συμβάσεως αυτής, οι καταδικασθέντες εντός κράτους συμβαλλομένου στην εν λόγω σύμβαση μπορούν, κατά το άρθρο της 2, να ζητήσουν να μεταφερθούν στη χώρα καταγωγής τους προκειμένου να εκτίσουν εκεί την ποινή που τους έχει επιβληθεί, οι δε αιτιολογικές σκέψεις της εν λόγω συμβάσεως αναφέρουν ότι σκοπός της μεταφοράς αυτής είναι, μεταξύ άλλων, η διευκόλυνση της κοινωνικής επανεντάξεως των καταδίκων, με την παροχή, στους αλλοδαπούς στους οποίους έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή εξαιτίας ποινικού αδικήματος, της δυνατότητας να εκτίσουν την ποινή τους στον κοινωνικό χώρο όπου ανήκουν (πρβλ. απόφαση Raugevicius, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 39 Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, προβλέπουν τη δυνατότητα παροχής της δικαστικής συνδρομής στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας υπό τη μορφή εκτίσεως ποινής η οποία επιβλήθηκε στην αλλοδαπή.
- 40 Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 50 των προτάσεών του, σε περίπτωση αίτησης εκδόσεως για τον σκοπό της εκτέλεσης στερητικής της ελευθερίας ποινής, το εναλλακτικό της εκδόσεως μέτρο που θίγει λιγότερο την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής πολίτη της Ένωσης ο οποίος είναι μόνιμος κάτοικος του κράτους

μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως συνίσταται στη δυνατότητα, εφόσον αυτή προβλέπεται στο δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, να εκτελεστεί η ποινή στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

- 41 Επιπλέον, όταν υφίσταται η δυνατότητα αυτή, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, υπό το πρίσμα του σκοπού της αποτροπής του κινδύνου ατιμωρησίας, οι υπήκοοι του κράτους μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, αφενός, και οι υπήκοοι άλλων κρατών μελών που είναι μόνιμοι κάτοικοι του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση και αποδεικνύουν ως εκ τούτου ορισμένο βαθμό ενσωματώσεως στην κοινωνία του κράτους μέλους αυτού, αφετέρου, ευρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση (πρβλ. απόφαση Raugenicíus, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 42 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ επιβάλλουν να έχουν οι υπήκοοι άλλων κρατών μελών οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως και για τους οποίους έχει υποβληθεί σχετική αίτηση από τρίτο κράτος, με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής, τη δυνατότητα να εκτίουν την ποινή τους στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους υπηκόους αυτού του κράτους μέλους.
- 43 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εκκινεί από την παραδοχή ότι ο S.M., ο οποίος ζει στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας με τη σύζυγό του από το 2017 και εργάζεται εκεί από το 2020, πρέπει να θεωρηθεί πολίτης της Ένωσης και μόνιμος κάτοικος του εν λόγω κράτους μέλους.
- 44 Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο στο Δικαστήριο, η εκτέλεση στο γερμανικό έδαφος της ποινής που επιβλήθηκε στον S.M. στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι δυνατή. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 48 και το άρθρο 57, παράγραφος 1, του IRG, η εκτέλεση στο γερμανικό έδαφος ποινής επιβληθείσας σε τρίτο κράτος επιτρέπεται εφόσον συνααινέσει το τρίτο κράτος.
- 45 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, η εκτέλεση της ποινής στο γερμανικό έδαφος θα είχε ως αποτέλεσμα να παραβεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την υποχρέωση εκδόσεως την οποία το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η σχετική αίτηση υπέχει από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως.
- 46 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο όρος «υπήκοοι», κατά την έννοια της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως, καλύπτει, όσον αφορά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μόνον τα πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια του εν λόγω κράτους μέλους, σύμφωνα με τη δήλωση στην οποία αυτό προέβη δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', της συμβάσεως αυτής. Υπό τις συνθήκες αυτές, σε αντίθεση με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Raugenicíus, ενδεχόμενη άρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας να εκδώσει τον S.M. στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα αποτελούσε παράβαση των υποχρεώσεων τις οποίες το συγκεκριμένο κράτος μέλος υπέχει από την ίδια σύμβαση.
- 47 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, διευκρινίζεται, τρίτον, ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 32 των προτάσεών του, η απορρέουσα από την απόφαση Raugenicíus νομολογία του Δικαστηρίου δεν κατοχύρωσε για τους πολίτες της Ένωσης άνευ ετέρου και απόλυτο δικαίωμα μη έκδοσής τους εκτός της επικράτειας της Ένωσης.

- 48 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 35 έως 42 της παρούσας απόφασης, εφόσον υπάρχει εθνικός κανόνας ο οποίος εισάγει, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, διαφορετική μεταχείριση μεταξύ των υπηκόων του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως και των πολιτών της Ένωσης οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι αυτού, απαγορεύοντας την έκδοση μόνον των πρώτων, το εν λόγω κράτος μέλος υπέχει την υποχρέωση να αναζητήσει ενεργώς την ύπαρξη εναλλακτικού της εκδόσεως μέτρου, το οποίο να θίγει λιγότερο την άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που αντλούν τέτοιοι πολίτες της Ένωσης από τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ, εφόσον ζητείται η έκδοσή τους από τρίτο κράτος.
- 49 Επομένως, όταν η εφαρμογή ενός τέτοιου εναλλακτικού της εκδόσεως μέτρου συνίσταται, όπως εν προκειμένω, στη δυνατότητα των πολιτών της Ένωσης που είναι μόνιμοι κάτοικοι του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως να εκτίσουν την ποινή τους στο εν λόγω κράτος μέλος υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους υπηκόους του κράτους μέλους αυτού, αλλά η εφαρμογή του συγκεκριμένου μέτρου εξαρτάται από τη συναίνεση του αιτούντος την έκδοση τρίτου κράτους, τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ επιβάλλουν στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως να επιδιώξει ενεργώς τη συναίνεση του τρίτου κράτους. Για τον σκοπό αυτόν, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως οφείλει να χρησιμοποιήσει όλους τους μηχανισμούς συνεργασίας και συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις τους οποίους διαθέτει στο πλαίσιο των σχέσεών του με το εν λόγω τρίτο κράτος.
- 50 Αν το αιτούν την έκδοση τρίτο κράτος συναινέσει στην εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής στο έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, το εν λόγω κράτος μέλος θα είναι σε θέση να παράσχει στους πολίτες της Ένωσης των οποίων ζητείται η έκδοση και οι οποίοι κατοικούν μόνιμως στην επικράτειά του τη δυνατότητα να εκτίσουν στο συγκεκριμένο κράτος μέλος την ποινή τους και, επομένως, να διασφαλίσει την ίδια μεταχείριση με εκείνη που επιφυλάσσει στους υπηκόους του όσον αφορά την έκδοση.
- 51 Σε μια τέτοια περίπτωση, από τα στοιχεία που παρασχέθηκαν στο Δικαστήριο προκύπτει ότι η εφαρμογή του εναλλακτικού της εκδόσεως μέτρου θα μπορούσε επίσης να παράσχει στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως τη δυνατότητα να ασκήσει τις αρμοδιότητές του συμφώνως προς τις συμβατικές υποχρεώσεις που υπέχει έναντι του αιτούντος την έκδοση τρίτου κράτους. Συγκεκριμένα, υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες πρέπει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, η συναίνεση του τρίτου κράτους για την εκτέλεση του συνόλου της ποινής για την οποία ζητήθηκε η έκδοση στο έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η σχετική αίτηση μπορεί, κατ' αρχήν, να καταστήσει περιττή την εκτέλεση της αιτήσεως εκδόσεως.
- 52 Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που, εν προκειμένω, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατορθώσει να λάβει τη συναίνεση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης προκειμένου ο S.M. να εκτίσει στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους την ποινή που του επέβαλε το τρίτο κράτος, η εφαρμογή ενός τέτοιου εναλλακτικού της εκδόσεως μέτρου, το οποίο επιβάλλεται από τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ, δεν θα έχει κατ' ανάγκη ως αποτέλεσμα την εκ μέρους του εν λόγω κράτους μέλους παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως, όπερ πρέπει να εξακριβώσει το αιτούν δικαστήριο.
- 53 Αν, αντιθέτως, παρά τη θέση σε λειτουργία των μηχανισμών που μνημονεύονται στη σκέψη 49 της παρούσας απόφασης, το τρίτο κράτος δεν συναινέσει στην έκτιση της επίμαχης στερητικής της ελευθερίας ποινής στο έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως, το εναλλακτικό της εκδόσεως μέτρο που επιβάλλεται από τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ δεν θα μπορεί να εφαρμοστεί. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, το εν λόγω κράτος μέλος

μπορεί να εκδώσει τον εκζητούμενο, συμφώνως προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από την ως άνω σύμβαση, δεδομένου ότι η άρνηση της εν λόγω εκδόσεως δεν θα καθιστούσε δυνατή, στην περίπτωση αυτή, την αποτροπή του κινδύνου ατιμωρησίας του εκζητουμένου.

- 54 Στην ίδια αυτή περίπτωση, η έκδοση του εκζητουμένου συνιστά, υπό το πρίσμα του ως άνω σκοπού, αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την επίτευξή του και, ως εκ τούτου, ο επίμαχος στην κύρια δίκη περιορισμός του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, κατά την έννοια του άρθρου 21 ΣΛΕΕ, παρίσταται δικαιολογημένος, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 35 και 36 της παρούσας απόφασης.
- 55 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση εκδόσεως οφείλει εντούτοις να εξακριβώσει ότι η έκδοση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την προσβολή των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το άρθρο του 19 (απόφαση *Raugevicius*, σκέψη 49· πρβλ., επίσης, απόφαση της 2ας Απριλίου 2020, *Ruska Federacija*, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 56 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι:
- επιβάλλουν σε κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται αίτηση εκδόσεως από τρίτο κράτος με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής υπηκόου άλλου κράτους μέλους ο οποίος είναι μόνιμος κάτοικος του πρώτου κράτους μέλους, του οποίου το εθνικό δίκαιο απαγορεύει μόνον την εκτός της Ένωσης έκδοση των δικών του υπηκόων και προβλέπει τη δυνατότητα εκτελέσεως της ποινής στο έδαφός του υπό την προϋπόθεση ότι το τρίτο κράτος παρέχει τη συναίνεσή του, να επιδιώξει ενεργώς τη συναίνεση του αιτούντος την έκδοση τρίτου κράτους, χρησιμοποιώντας όλους τους μηχανισμούς συνεργασίας και συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις τους οποίους διαθέτει στο πλαίσιο των σχέσεών του με το τρίτο κράτος·
  - αν δεν παρασχεθεί τέτοια συναίνεση, δεν αντιτίθενται, υπό τις περιστάσεις αυτές, στην έκδοση του εν λόγω πολίτη της Ένωσης από το πρώτο κράτος μέλος, συμφώνως προς τις υποχρεώσεις που αυτό υπέχει από διεθνή σύμβαση, εφόσον η έκδοση δεν προσβάλλει τα δικαιώματα που κατοχυρώνει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι:

- **επιβάλλουν σε κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται αίτηση εκδόσεως από τρίτο κράτος με σκοπό την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής υπηκόου άλλου κράτους μέλους ο οποίος είναι μόνιμος κάτοικος του πρώτου κράτους μέλους, του**

οποίου το εθνικό δίκαιο απαγορεύει μόνον την εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκδοση των δικών του υπηκόων και προβλέπει τη δυνατότητα εκτελέσεως της ποινής στο έδαφός του υπό την προϋπόθεση ότι το τρίτο κράτος παρέχει τη συναίνεσή του, να επιδιώξει ενεργώς τη συναίνεση του αιτούντος την έκδοση τρίτου κράτους, χρησιμοποιώντας όλους τους μηχανισμούς συνεργασίας και συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις τους οποίους διαθέτει στο πλαίσιο των σχέσεών του με το τρίτο κράτος·

- αν δεν παρασχεθεί τέτοια συναίνεση, δεν αντιτίθενται, υπό τις περιστάσεις αυτές, στην έκδοση του εν λόγω πολίτη της Ένωσης από το πρώτο κράτος μέλος, συμφώνως προς τις υποχρεώσεις που αυτό υπέχει από διεθνή σύμβαση, εφόσον η έκδοση δεν προσβάλλει τα δικαιώματα που κατοχυρώνει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(υπογραφές)